

Teološka razmišljanja

II. del Pobožnosti

3 - Marijina s trnjem posuta življenja pot

Nekaj podatkov o tej pobožnosti

Marijina trnjeva pot je sorodna s Kristusovim Križevim potom. Zato ne bo odveč nekaj uvodnih besed o obeh.

A - Križevi poti

Število 7 je že od nekdaj veljalo za sveto¹ in zato se ni čuditi, da so prvi Križevi poti, ki so jih v XVII. stoletju uvedli Jezuiti, imeli samo 7 postaj². Skoraj istočasno so tudi frančiškani začeli širiti isto pobožnost, toda povečano na 14 postaj. V Italiji jo je z velikim uspehom uvajal sveti Leonard Portomavriški (+ 1751), ki je postavil 572 Križevih potov, od katerih je bil najbolj poznan oni v rimskem Koloseju, po želji papeža Benedikta XIV. blagoslovljen v svetem letu 1750³. Ta frančiškanski Križev pot se je ljudem zelo priljubil, ker je združeval svetopisemske osnove z dodatki ljudske pobožnosti, kakor trojni Jezusov padec pod »križem«, njegovo srečanje z Marijo in z Veroniko, Jezusovo truplo, sneto s križa, položeno v Marijino naročje⁴.

¹ Glej Aleksej Metelko, *Skrivnost števil v "Misteriji"* 16(2009, 192) str. 24.

² Glej Piero Marini, *Presetazione della "Via Crucis, Sette testi di Via Crucis"*.

³ Prav tam, str. 8-9.

⁴ Prav tam, str. 9.

Od začetka XX. stoletja naprej so vse teološke znanosti zelo napredovale, posebno še ob priliki II. Vatikanskega koncila (1962- 1965) in v vzdušju ekumenizma so

nekateri teologi predstavili obnovo 14. postaj Križevega pota, ki naj bi ves temeljil na Sv. Pismu Nove zaveze in na koncu omenjal Kristusovo vstajenje⁵. Njihova tiha želja je bila, da bi to lepo in zelo razširjeno pobožnost uvedli v svoje cerkve tudi protestanti in pravoslavni. Ker so pa protestanti vedno očitali katoličanom, da skoraj polovica postaj nima podlage v Svetem Pismu in da ga prav zato oni ne morejo uvajati, so jim ti zagotovili, da biblični Križev pot ponekod že obstaja in da bi ga tudi preprosti verniki protestantskih veroizpovedi zelo radi molili. Na veliki petek leta 1991 je sam papež Janez Pavel II. prisostvoval ob rimskem Koloseju bibličnemu Križevemu potu, ki sta ga sestavila profesorja papeške teološke fakultete "Marianum" Ignacij Kalabuik Adan in Silvano Maggiani, servit, v katerem sta, med drugim, namesto treh padcev Kristusa pod ogromnim križem, obdržala samo postajo dejanskega nosilca prečnika⁶ Simona iz Cirene.

⁵ Prim. Luigi della Torre, *Presentazione delle Quattro Via Crucis*, Brescia 1991, str.10; *Libro del pellegrino* za leto 1975.

⁶ Glede Jezusa, ki mu niso naložili križa, ampak samo prečnik, glej Henri Daniel-Rops, *Palestina v Jezusovem času*, 2. del 4. pogl. v "Ave Maria" 103 (okt.2011) str. 301; film Mel Gibson, *The Passion of the Christ*, ter *Via Crucis* velikega petka 2011, ki mu je predsedoval papež Benedikt VI.

Papežev vabilo, da se uvede pobožnost bibličnega Križevega pota, je bilo dano tudi za Vzhodno Cerkev. Z velikim veseljem jo je sprejel armenski patriarh catholicos Karekin I., ki mu je papež poveril, da napiše premišljevanja in molitve za Križev pot na veliki petek v Koloseju leta 1997, v katerem je šele v 9. in ne v 5. postaji orisal trud Simona iz Cirene, v 10. pa prošnjo Dobrega razbojnika⁷. Toda že 3 leta prej je besedilo za Križev pot pri Koloseju napisal carigrajski patriarh nadškof Jernej I., ki pa je v 14. postaji namesto misli o Vstajenju predložil premišljevanje o sestopu Kristusa v pekel.

⁷ na Internetu, splet Via Crucis, Concourt.

Glede tega "sestopa v pekel", ki ga omenja vzhodna liturgija, naj bo kakor v oklepaju dodano, da ga je zahodna teologija sprejela samo zaradi napačne metode prevajanja. Ko so namreč bogoznanci v Apostolskih delih 2, 31 opazili, da po grškem izvirniku Jezus po smrti ni ostal v "Hadu"⁸, so seveda nadaljnje podrobnosti iskali v latinskem in grškem bajeslovju in začeli tudi oni bajati, da sv. Pavel ni imel prav, ko je trdil, da so po smrti duše oblečene v poduhovljeno telo,

ampak da je treba razlikovati med "inferi", kjer "spijo" gole duše umrlih vse do konca sveta, in med prostorom (!) poimenovanem "infernus" (pekkel), to je neke vrste strogo ječo, kjer trpijo v času(!) do konca sveta brez vsakega telesa. Tako so veliki zahodni teologi pisarili o sestopu Jezusa v pekkel, in to vrinili v veroizpoved, katero so poimenovali "apostolsko", da bi ji dali večjo avtoriteto. Tudi vsi angleško govoreči teologi so še leta 1994 prevajali inferi s Hell = pekkel, kakor je to razvidno iz *Catechism of the Catholic Church* n. 631, čeprav je že leta 1988 bil na razpolago ekumenski prevod, ki je vernikom raznih veroizpovedi predlagal, da naj izpovedujejo, da je Kristus po smrti "descended to the dead", šel dol k mrtvim⁹. Slovenci so svojim vernikom zapovedali, naj izpovedujejo, da je Kristus po smrti moral iti v neko fantastično "pedsobo pekla", Hrvati v "nad pekkel", drugi zopet "na rob pekla" (=limbus!). Med temi inačicami je naš patriarh izbral prevod "pekkel", in zato je v premišljevanju zelo poetično napisal: »Na to skrivnostno soboto ... je Kristus šel dol v popolno praznino ljubezni, toda kot zmagovalec ... da obudi mrtve iz pekla ... Poslednji Adam steguje roko prvemu Adamu ..., ki bo vse ujetnike povedel s seboj. Oba Adama postaneta eno v Luči, v grobovih ni več mrtvih«¹⁰. Zato se ni čuditi, da nam tudi naši liturgisti nalagajo, da moramo pri pogrebni obredih želeči našim mrtvim "večni mir in pokoj" vse do sodnega dne, kljub temu, da nam apostol Pavel zatrjuje, da se takoj po smrti začneja za vse mrtve prava dinamika, ko morajo svojo zemeljsko telo, ki je pravzaprav le neka delavniška obleka, sneti in si nadeti nezemeljsko, praznično obleko, poduhovljeno telo (2 Kor 5, 2-4)¹¹ in začeti pravo življenje.

8 Prim. *Katekizem katoliške Cerkve*, Ljubljana 1993, št 631-637; Hans Bietenhard, *Inferno*, Dizionario dei concetti biblici del N. Testamento, Bologna 1976, str. 852-859; Bruno Jožef Korošak, *Teološka spodbujanja*, Ljubljana 2000, str. 90-118.

⁹ Glej Internet, Apostles' Creed, Ecumenical version.

¹⁰ Glej Marini, *Venerdi Santo*, cit. izd. 228-229.

¹¹ Glej Korošak, *Teološka spodbujanja*, str.96-118.

To Pavlovo trditev bi teologi lahko bolje osvetlili z dejstvi, ki jih je pri pogovorih s 150 navidezno mrtvimi bolniki med leti 1972-1975 zabeležil metodistični zdravnik Rajmund Moody, v svoji po celem svetu razširjeni knjigi *Življenje po življenju*. Večina od njih je izjavila, da je občutila, »kako jih nekaj z veliko hitrostjo vleče

skozi nekakšen mračen prostor« (v Zagrebški izdaji leta 1983, str. 27). »Med prehajanjem so namreč dojeli, da vidijo svoje lastno snovno telo, in da so sami nekje zunaj tega telesa«(str. 30), tako da »snovni predmeti ne predstavljajo nobene ovire več, prehajanje iz enega mesta na drugo pa je lahko prav neverjetno hitro, skorajda trenutno« (str. 37). »Mnogi pravijo, da so sicer prisiljeni svoje bivanje v duhovnem telesu opisovati s časovnimi izrazi, ker je človeški jezik pač časoven, da pa čas ni bil sestavni del njihovega doživetja, tako kot je v običajnem življenju« (str. 38). »Začeli (so se) zavedati tudi drugih duhovnih bitij, ki so bila okoli njih«, (str. 44). Sledi »srečanje z nenavadno bleščečo svetlobo«, »za bitje, ki je ustvarjeno iz svetlobe. To bitje je osebnost, je oseba. Izžareva ljubezen in toplino, ki ju z besedami ni moč opisati« (str. 46-47). »Prihod bitja, ustvarjenega iz svetlobe, in njegova vprašanja, izražena brez besed, pomenijo v doživetju 'tik pred smrtjo' uvod v zelo napeti trenutek, ko bitje umirajočemu v obliki panorame prikaže retrospektivo njegovega življenja« (str. 50-51).

Sedaj bi lahko že začeli primerjati Moodyjevo opisovanje s podatki, ki jih evangeliji podajajo o Kristusu, ki po končnem slovesu od svojega snovnega telesa ne "gre nekam dol", ampak preide "skozi mračni prostor" v »"raj"«, kakor on sam to zagotavlja dobremu razbojniku (Lc 23, 43). Ta raj pa nima nobene zveze z rajem, v katerem sta živel Adam in Eva, kakor nam zagotavlja sv. Pavel, ko piše (2 Kor 12, 2-4), da je bil tudi on nekoč vzet v raj, to je ne v sedmo nebo, ki ni več povezano s tem svetom, ampak vendarle v tretje nebo, »ali v telesu, ne vem, ali zunaj telesa, ne vem, Bog ve«. Nadalje nam apostol Janez (20, 19.26) zatrjuje, da je Jezus po smrti vstopil v dvorano zadnje večerje »pri zaklenjenih vratih« s svojim poduhovljenim telesom (1 Kor 15, 43-45). V Novozaveznem raju pa se je lahko sešel z Adamom in drugimi verniki, ne da bi jih moral prej prebujati iz globokega spanja in vlačiti "navzgor".

Nekaj podobnega bi se dalo zaključiti tudi o Božji Materi Mariji: ni nam treba sanjariti o apostolih, da so iz vseh koncev prišli, da prisostvujejo njeni smrti; nasprotno, Marija se je takoj po svoji smrti srečala v raju s temi, ki so že umrli, njeno telo pa se je spremenilo v nevtrine brž ko ga je osvetlila Luč njenega Sina.

Zaprimo za enkrat ta oklepaj in omenimo, da je tudi zaslužni papež Benedikt XVI. nadaljeval iniciativo svojega predhodnika, da prepriča protestantske in pravoslavne duhovne pastirje o izrednih duhovnih sadovih, ki jih lahko prinaša vsem vernikom uvedba Križevih potov v njihove cerkve in kapele. Med drugim je Benedikt XVI. osebno prisostvoval bibličnim Križevim potom, ki sta jih za Velike

petke leta 2007 in 2008 sestavila kardinala Gianfranco Ravasi in Joseph Zen Ze-Kiun, upokojeni škof Hong Konga. Na veliki petek leta 2011 pa je bil prisoten premišljevanjem in molitvam "frančiškanskega" Križevega pota, ki ga je sestavila mati Maria Rita Piccione, avguštiniјanka, in ki je bil prestavljen iz italijanskega v 7 drugih jezikov¹². Posebnost tega Križevega pota so slike Sestre Helene Manganelli, OSA, ki pri vseh postajah predstavlja Jezusa samo s prečnikom, in nikjer več s celotnim križem.

¹² Glej *Via Crucis al Colosseo, presieduta dal santo Padre Benedetto XVI*, Venerdì santo 2011. Meditazioni di Sr. Maria Rita Piccione, O.S.A., Preside della Federazione dei monasteri agostiniani d'Italia.